

کتاب ششم دینکرد

حکمت فرزندگان ساسانی

مؤلفین کنندگان پیشین: آذرفرغ

پسر فرخزاد

آذر د پسر امید

ترجمه

دکتر فرشته اهنجری

عضو هیأت علمی بنیاد دانشنامه کتاب

ایران

سرشناسه	: آذرفرنبغ فرخزادان، قرن ۳ق.
عنوان و نام پدیدآور	: کتاب ششم دینکرد (حکمت فرزندگان ساسانی) / تدوین کنندگان پیشین آذرفرنبغ پسر فرخزاد، آذرباد پسر امید؛ [ترجمه به انگلیسی شائول شاگرد]؛ ترجمه فرشته آهنگری.
مشخصات نشر	: تهران: درخت زندگی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۸ ص.
شابک	: ۷-۱۱-۶۳۱۳-۶۳۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Dinkard. Books ۶، ۱۹۷۹.
یادداشت	: متن اصلی به زبان پهلوی بوده و کتاب حاضر از متن انگلیسی تحت عنوان «The wisdom of the Sasanian sages (Denkard VI)» به فارسی ترجمه شده است.
شناسه افزوده	: آذربادایمیدان، قرن ۹ق.
شناسه افزوده	: شاگرد، شائول، ۱۹۳۳ - م.، مترجم
شناسه افزوده	: Shaked, Shaul
شناسه افزوده	: آهنگری، فرشته، ۱۳۴۱ - م.، مترجم
رده بندی کنگره	: ۱۲۹۵BP
رده بندی دیویی	: ۴۲/۱۷۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۸۷۵۹۸۹

نام کتاب: کتاب ششم دینکرد

مؤلف: آذر فرنبغ

مترجم: فرشته آهنگری

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول

شابک: ۷-۱۱-۶۳۱۳-۶۳۲-۹۷۸

ناشر: انتشارات درخت زندگی

ناصر خسرو کوچه حاج نایب پلاک ۳۲ - ۳۳۹۵۷۳۲۴-۳۳۹۴۶۷۴۹

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

فهرست

صفحه	عنوان
۹	مقدمه مترجم فارسی
۱۳	پیش‌گفتار
۱۷	مقدمه (شاه ل شیکد)
۵۱	متن کتاب نسیم نینکرد
۱۴۹	اختصارات
۱۵۷	آوانگار
۲۶۷	واژه‌نامه

مقدمه مترجم فارسی

مجموعه عظیم دینکرد، مهم‌ترین، متنوع‌ترین و جامع‌ترین مجموعه به یادگار مانده از متون کهن زرتشتی است که امروزه از نیمه مجلد سوم تا مجلد نهم را در دست داریم. نام اصلی کتاب «زند آکاسیه» (zand akasih) بود که در ادبیات پهلوی به دینکرد معروف گردید. دینکرد را آذرفرغ، پسر فرخزاد، و آذرپاد، پسر امید، تدوین کردند که در قرن سوم هجری می‌زیستند.

کتاب ششم دینکرد، مجموعه‌ای از اخلاقیات را ارائه می‌کند که متکی به اقوال کهن آموزگاران (پوریوشان) دیربھی است. مطالب این مجلد، به نیکی جامعه آرمانی و رفتار مطلوب به‌دینداران، بیان‌اندازهای دینی و بعضاً با ذکر نمونه عملی ترسیم می‌کند. هم‌چنین، با توجه به اندیشه دینکرد بر متون باستان می‌توان آن را قدیم‌ترین متنی دانست که برای اثبات حقیقت حکمت مقبول خود و، بالمآل، اقناع مخاطب از حکایات استفاده می‌نماید.

اندرزهای کتاب ششم دینکرد درباره روابط اجتماعی و اخلاق فردی، برخاسته از کردار و پندار کهن آموزگاران است؛ به همین سبب، اندرزه براساس اصول دین زرتشت، تجویز و توصیف شده‌اند. دانایان دین مزدیسنی چنین می‌انگاشتند که ندیشه مردمان یا ایزدی است یا اهریمنی، از این رو به هدایت اندیشه و انواع نتایج آن بدون گفتار و کردار پرداختند؛ زیرا، واکنش‌های ذهنی، گذرگاه ستیزه اهریمن با مردم است و کسی که این اندرزه‌ها را بداند خویشتن و دیگران را بهتر می‌شناسد.

از آن‌جا که سخنان، منقول از کهن آموزگاران است بیشتر بندهای کتاب با این‌گونه جملات آغاز می‌شود: «ایشان (کهن آموزگاران) بر این باور بودند»، «آنها (کهن آموزگاران) هم‌چنین معتقد بودند».

کتاب ششم دینکرد از معدود کتب اخلاقی است که در بیان اندرزه‌ها از تمثیل، استعاره

و تشبیه استفاده کرده است. اساس اندرزها بر تفکر مذهبی است؛ تفکر درباره این که «از کجا آمده‌ام»، «هدف از آفرینش من چیست»، «به کجا خواهم رفت»، و «وظیفه من در گیتی چیست». در کتاب ششم دینکرد، بخشی از این پرسش و پاسخ‌ها به آذریاد زرتشتان منسوب است.

ترجمه فارسی کتاب ششم دینکرد براساس متن انگلیسی ترجمه شده از متن پهلوی توسط شائول شیکد قرار گرفته است. برای بازیابی متن همان‌گونه که شیکد در متن انگلیسی از نظام شماره گذاری سنجانا استفاده کرده در ترجمه فارسی نیز پیروی شد تا پژوهشگران در صورت تمایل به سهولت با متن انگلیسی و متن سنجانا مطابقت دهند. در اینجا ذکر چند نکته ضرور به نظر می‌رسد: نخست آن که، واژه‌هایی را که شیکد در متن انگلیسی به صورت پهلوی آورده بود به فارسی ترجمه شدند و یا در صورت نیاز به توضیح در پارافریز شده شدند.

دو دیگر، شیکد در ترجمه دینکرد به اشتباه، واژه «ایزدان، یزدان» را به «خدایان» ترجمه کرده که آن‌گونه که از آموزهای زرتشت برمی‌آید ایرانیان باستان تعدد خدا نداشتند. از این رو، واژه «خدایان» به «ایزدان» (زشتگان مقرب) ترجمه شد. چنان که در کتاب سوم دینکرد نیز اشاره شده که اهورامزدا برای هر یک از امور گیتی، ایزدی آفرید.

سوم آن که، در ترجمه فارسی، ساختار نحوی متن کاملاً رعایت شده و برای آن که محققان ارجمند بتوانند ترجمه حاضر را با متن اصلی مطابقت دهند آوانگار شیکد از متن پهلوی دینکرد در بخش پایانی کتاب آورده شده است.

چهارم، از آنجا که هدف این ترجمه دریافت فرهنگ و اخلاق موجود در دینکرد و ارائه آن به زبانی ساده - و البته نه فارغ از سیاق متن اصلی - به پژوهشگران بوده است سعی شده تا جملات به سبک فارسی معاصر برگردانده شود؛ بدین سبب، بعضاً اختلاف اندکی با ساختار جمله در متن اصلی دارد.

پنجم، در هنگام مقایسه متن انگلیسی با متن پهلوی به نظر آمد شیکد بعضی جملات و فقرات را یا به درستی درنیافته و یا دریافت او از متن متفاوت با معنای مستتر در متن پهلوی است. لذا، جهت آگاهی محققان، این‌گونه جملات و فقرات در پارافریز آورده شد. متن مأخذ برای ترجمه این قبیل جملات، دینکرد چاپ مدن بوده است.

ششم، به‌ندرت در ترجمه فارسی جهت کامل‌تر شدن ساختار جملات و سهولت

دریافت معانی، واژه یا عبارتی داخل کمانک اضافه شده که با اختصار «م»/ مترجم همراه است. این اختصار در پاورقی‌ها نیز تکرار گردیده است.

در مقایسه متن انگلیسی با متن پهلوی و نیز ترجمه واژگان پهلوی از مساعدت‌های دانشمند فرزانه، جناب آقای دکتر فریدون فضیلت به غایت بهره بردم. از ایشان برای اهدای متن انگلیسی کتاب ششم دینکرد و نیز بزرگواری‌هایشان که در صرف وقت بسیار جهت مقابله متن ترجمه شده فارسی و انگلیسی با متن پهلوی کاملاً آشکار بود سپاس بی‌نهایت دارم.

در پایان از مدیر محترم انتشارات صبا و همکاران صمیمی و مهربانشان که در چاپ کتاب سریع نمودند بسیار سپاسگزارم.

www.ketab.ir